

Isten tisztelete Mózes második könyvében - Megismerni Istent

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 3:1-15; 12:1-36; 20:4-5; 32:1-6;
33:12-23

„Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptomnak földéről, a szolgálat házából. Ne legyenek néked idegen isteneid énelöttem” (2Móz 20:2-3).

A samáriai asszonyhoz szólva mondta Jézus: „Ti azt imádjátok, amit nem ismertek; mi azt imádjuk, amit ismerünk: mert az idvesség a zsidók közül támadt” (Jn 4:22). Képzeljük el, milyen lehet azt imádni, amit nem ismer az ember! Persze bizonyos értelemben mindig ezt tette (sőt teszi most is) szinte az egész világ: azt imádják, amit nem ismernek. Ha látjuk, amint emberek imádattal meghajolnak egy kőtömb előtt, és hiszik, hogy az majd válaszol imáikra, olyanokat figyelünk, akik nem tudják, mit imádnak. Imádnak valamit, amiről azt gondolják, hogy üdvözítheti őket, noha ez nem így van. Modernebb viszonylatban, akik istenítik a hatalmat, a pénzt, a hírnevet, önmagukat, szintén olyasmit imádnak, amit nem ismernek, ami nem mentheti meg őket.

A keresztyények számára viszont ez lehet a kérdés: tudjuk-e, hogy kit imádkunk? Vajon ismerjük az Urat, akit szánkkal dicsérünk és tisztelünk? Kicsoda Ő? Mi a neve? Milyen valójában?

Ezen a héten Izráel népe életének korai történeteivel foglalkozunk. Megnézzük, hogyan tudhatunk meg többet Isten természetéről és jelleméről azokból a beszámolókból, amelyek az Úrral való találkozásairól szólnak. Végére is, ugyan mi értelme volna azt imádni, amit nem ismerünk?

SZENT HELY

Mózes a pusztában élt, és valószínűleg láthatott égő bokrot. Ez önmagában még nem lett volna olyan különleges esemény. Olyat azonban addig bizonyára sosem látott, hogy egy lángoló bokor nem hamvad el, csak ég és ég. Abban a pillanatban tudta, hogy valami rendkívüli, különleges, természetfeletti dolog tanúja lehet.

Az igazi istentisztelet mely alapvető elemeit figyelhetjük meg 2Móz 3:1-15 verseiben?

Kezdetől fogva Isten szentsége tűnik itt ki, ami arra tanít, hogy milyen módon kell közelednünk hozzá. Isten meghagyta Mózesnek, hogy vegye le a saruját, mert szent földön áll. Az Úr tett határozott különbséget önmaga és a bűnös ember, Mózes között, akinek szüksége volt a kegyelemre. Tisztelet, csodálat és félelem – ilyen érzésekkel közeledjünk Istenhez, ha igazán akarjuk imádni az Urat.

Szintén lényeges még, hogy ennek az eseménynek Isten áll a középpontjában. Mózes először így válaszolt Istennek: „Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek...” (11. vers). Önmagára figyelt, arra, amire neki volt szüksége, a gyengeségeire, félelmeire, azonban nem sokkal később önmagáról Istenre és Isten tetteire terelődött a figyelme. Ebből is kitűnik: milyen fontos, hogy az Úr legyen az igazi istentisztelet központjában, ne mi! Így jutunk el az istentisztelet következő lényeges eleméig, ami az üdvösség és a szabadulás. Az Egyiptomból való kivonulás jelképezi a megváltást, amit Krisztusban nyerünk (1Kor 10:1-4). Isten nemcsak azért jelent meg Mózesnek, hogy bemutassa magát. Azt is tudatni kívánta vele, hogy milyen hatalmas módon szabadítja majd meg Izráel népét. Hasonlóképpen Jézus sem csak azért jött a földre, hogy bemutassa Istent és segítsen jobban megismerni Őt. Jézus azért jött, hogy meghaljon a bűneinkért, váltságul adja életét, azt a halált szenvedje el a kereszten, amit mi érdemelnénk. Halála által természetesen egyre többet és többet megtudunk Isten jelleméről, de végeredményben azért jött, hogy bűneink büntetését megfizetve igazi szabadulást adjon. Ezt a szabadulást részben jelképezte az is, ahogy az Úr kivezette Izráel népét Egyiptomból.

Mennyi időt fordítunk arra, hogy a keresztről és a Jézusban nyerhető szabadulásról gondolkozunk? Vagy többet foglalkozunk más dolgokkal, amelyek nem üdvözíthetnek? Mi minden következik a válaszból?

AZ ELSŐSZÜLÖTTEK HALÁLA: A PÁSKA ÉS AZ ISTENTISZTELET

„*Akkor mondjátok: Páska-áldozat ez az Úrnak, aki elment az Izráel fiainak házai mellett Egyiptomban, mikor megverte az Egyiptombelieket, a mi házainkat pedig megoltalmazta. És a nép meghajtá magát és leborula*” (2Móz 12:27).

A leborulást kifejező szó a héberben szinte mindig gyakorító formában jelenik meg, vagy a cselekmény többszöri ismétlődésére utalva. Szinte magunk elé tudjuk idézni, amint valaki leborul, feláll, majd újból leborul, tisztelettel, csodálattal, hálával. Az összefüggésre gondolva ezt egyáltalán nem nehéz elképzelni.

Olvassuk el az első páska éjjelének történetét (2Móz 12:1-36)! Hogyan mutatkozik meg e versekben az evangélium, aminek mindig központi helyet kell elfoglalnia istentiszteletünkben?

Izráel népe elveszítette volna elsőszülöttjeit, ha nem fedezi őket a vér. Sorakban az elsőszülöttekhez (általában a legidősebb fiú) bizonyos előjogok és feladatok kötődtek, amelyeket később a lévítákra ruháztak át (4Móz 3:12). Az Úr *elsőszülöttének* tekintette Izráel népét (2Móz 4:22), és ez a Teremtővel való különleges kapcsolatra utalt. Az Újszövetség Jézust nevezte úgy, hogy „*elsőszülött*” (Róm 8:29; Kol 1:15, 18).

A kivonulás történetében Izráel elsőszülöttjei megmenekültek, ám Krisztusnak mint *elsőszülöttnek* meg kellett halnia. Éppen az Ő halálát jelképezte az ajtófélfára kent vér. Ez az eset átütő erővel mutat Jézus helyettesítő halálára. Meghalt, hogy az „*elsőszülött*” (bizonyos értelemben Isten egész népe, lásd Zsid 12:23) megmeneküljön a megérdemelt haláltól.

Egyiptomban a nép félelemből engedelmeskedett urainak. Az itt említett eset után megtanulhatták, hogy az igazi istentisztelet szeretettel és hálával teli szívből fakad, és egyedül az előtt készlet meghajlásra, akinek van hatalma a megszabadításra, megmentésre. Hogyan tanulhatjuk meg jobban értékelni és szeretni az Urat? A bűn hogyan apasztja a szeretetet?

július 5.

„NE LEGYENEK NÉKED IDEGEN ISTENEID”

Képzeld el, amint a Sínai-hegyet sűrű fellegek vették körül, mennydörgés hangja szólt, villámok cikáztak és felharsantak a kürtök. Az emberek megre-megtek. A levegőben füst terjengett, mert Izráel Istene tűzben ereszkedett le a szent hegyre (2Móz 19:16-19). Az Úr a felhőben és a füstben nyilatkoztatta ki magát, tiszteletet parancsoló nagyságában. Majd a Szabadító hangja felsorrolta az első négy parancsolatot, amelyek mind közvetlenül kapcsolódnak Isten tiszteletéhez.

Figyeljünk most különösen 2Móz 20:1-6 verseire! Milyen lényeges elemeket találunk itt az istentiszteletre vonatkozóan?

A Tízparancsolat elején Isten emlékezteti Izráel népét az Egyiptomból való szabadulásra. Csakis az Úr, az igaz Isten szabadíthatta meg őket. Minden más istenség, mint pl. az egyiptomiak bálványai, hamis istenek, emberek alkotásai, amelyek senkit nem menthetnek vagy szabadíthatnak meg. Ezeket az „isteneket” önző, hatalmas igényeket támasztó és gyakran erkölcsstelen tulajdonságokkal ruházták fel, amelyek szintén utaltak emberi eredetükre. Milyen szembetűnő az ellentét a bálványok és a szerető, önfeláldozó Teremtő, Megváltó - az Úr - között! Izráel népe évszázadokat töltött a pogány kultúra sokistenhívő környezetében, ezért, amikor szövetségi kapcsolatba léptek az Úrral, fontos volt megtudniuk, hogy Uruk és Istenük az egyetlen Isten.

Ezek ismeretében hogyan érthetjük meg még jobban az Úr szavait 2Móz 20:4-5 verseiben? Ezt az elvet miként alkalmazhatjuk ma önmagunkra?

„...mindaz bálvány, ami az Isten iránti köteles szeretetünket csökkenti” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó. 261-262. o.). Mi minden lehet bálvány az életünkben, mert verseng az érzéseinkért, időnkért, az első helyért, céljainkért? Mi minden tartozhat e körbe, és hogyan szabadulhatunk meg tőlük?

„EZEK A TE ISTENEID”**2Móz 32:1-6 elolvasása után válaszoljunk az alábbi kérdésekre!**

Mi volt az az esemény, ami először is utat nyitott a hamis istentisztelet ilyen erőteljes megnyilvánulása előtt? Milyen tanulságot vonhatunk le ebből magunknak?

Miből készítették ezt a bálványt? Mit árul el ez arról, hogy mennyire értelmetlen a bálványimádás hamis gyakorlata?

Milyen különbségeket találunk a szobor előtt bemutatott szertartás és az Úr tisztelete között?

„...felkelének játszani”, „megromlott” a nép, „Hamar letértek az útról” (2Móz 32:6-8). E versekben nyomát sem találjuk a tiszteletnek és csodálatnak, amit pedig az igaz istentiszteletnek tükröznie kellene.

A nem tisztán héber származású tömegek (hiszen egyiptomiak is csatlakoztak hozzájuk a kivonuláskor, vagy akik héberekkal házasodtak össze) kétségkívül hatottak a népre, és azt követelték Árontól, hogy a számukra megszokott formájú és stílusú istentiszteletben vezesse őket. Amikor Józsué meghallotta a zajt, arra gondolt, hogy talán harcolnak odalent. Mózes azonban, aki élt Egyiptom királyi udvarában is, pontosan tudta, hogy mit hallanak. Bizonyára felismerte a féktelen mulatozás zaját, amit a táncsal, a hangos zenével, az énekléssel, kiabálással csaptak. Ez kísérte a pogány kultuszra jellemző általános összevisszaságot (2Móz 32:17-22).

Amikor az igaz Istenhez fordultak, alázat és tisztelet jellemezte a tetteiket. Az aranyborjú imádata közben viszont állatias módon viselkedtek. „*Felcserélték az ő dicsőségüket: ökörnek képével*” (Zsolt 106:19-20). Úgy tűnik, valóban igaz az emberi természetre, hogy nem emelkedhetünk magasabbra annál, amit imádunk vagy tisztelünk.

Milyen gyorsan és könnyen elfordultak az igazságtól az istentiszteletükben! A társaikat követve hamar eltértek az igaz Istentől! Hogyan győződhetünk meg arról, hogy istentiszteletünk gyakorlása közben nem esünk mi is hasonló hibába?

„MUTASD MEG NÉKEM A TE DICSŐSÉGEDET”

Az aranyborjú imádasával Izráel népe megszegte az Úrral kötött szövetségét. Bűnös és hamis szertartásuk közben hiába vették fel nevét. Mózes könyörgött értük Isten előtt (2Móz 32:30-33). Rettenetes bűnük miatt Isten megparancsolta „keménynyakú” népének: tegyék le „ékességeiket”, amíg eldönti, mihez kezd velük (2Móz 33:4-5). Akik megalázkodtak, megtértek, ékszereiket levetve fejezték ki, hogy megbékültek Istennel (2Móz 33:4-6).

2Móz 33:12-23 versében miért fordult ilyen kéréssel Mózes az Úrhoz? Mit akart Mózes megtudni? Miért vélte ezt szükségesnek?

Mózeset nem a kíváncsiság vagy az elbizakodottság vezette arra, hogy látni akarja Isten dicsőségét. Szíve mélyéből vágyott arra, hogy az Úr jelenlétét érezhesse a nép szörnyű hitehagyása után. Ő maga ugyan nem vett részt bűnükben, de az rá is hatott. Mi sem élünk elszigetelten gyülekezetünk többi tagjától. Ami hat az egyikre, hat a többiekre is, erről soha nem szabad elfeledkeznünk!

Olvassuk el figyelmesen 2Móz 33:13 versét! Mózes elmondta Istennek, hogy meg akarja „ismerni”. Az Úr már annyit tett érte, mindennek ellenére Mózes továbbra is érezte, mennyi mindenre van még szüksége. Tisztában volt saját gyengeségével, reménytelen helyzetével, éppen ezért kívánta a szorosabb kapcsolatot az Úrral. Szerette volna jobban megismerni Istent, akitől annyira függött. Milyen érdekes, hogy évszázadokkal később Jézus így fogalmazott: „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust” (Jn 17:3). Vágyott látni Isten dicsőségét, ami még inkább rádöbbenti saját bűnösségére és tehetetlenségére, valamint arra, hogy minden tekintetben rá van utalva az Úrra. Végtére is, gondoljunk arra, hogy Isten mire hívta el Mózeset! Vegyük figyelembe az elé tornyosuló nehézségeket! Nem csoda, hogy úgy érezte: meg kell ismernie Istent!

Itt is szembesülünk egy lényeges kérdéssel az istentisztelettel kapcsolatban. Az istentiszteletnek Istenről kell szólnia! Alázattal, hittel, meghajolva igyekezzünk, hogy megismerjük Őt és az Ő „útját” (2Móz 33:13)!

Mennyire ismerjük az Urat? Milyen döntéseket hozhatunk, amelyek által még többet megtudhatunk róla? Hogyan tanulhatjuk meg olyan módon imádni, hogy még inkább értékeljük Őt és dicsőségét?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó. „Az Izraelnek adott törvény”, „Bálványimádás a Sínai hegynél” és „Sátán ellenségeskedése a törvénnyel” című fejezetek; Zsolt 105:26-45; 106:8-23.

„Alázatosság és tisztelet kell jellemezze azok viselkedését, akik Isten jelenlétében állnak. Jézus nevében bizalommal járulhatunk Isten elé, de nem közelíthetjük meg Őt elbizakodottan, mintha egy szinten lenne velünk. Vannak, akik úgy szólítják meg a nagy, a mindenható és szent Istent... mintha velük egyenlő, vagy alsóbbrendű lény volna. Vannak, akik úgy viselkednek Isten házában, ahogy nem merésznének viselkedni egy földi uralkodó termében. Ezek az emberek gondolják meg, hogy az előtt az Isten előtt állnak, akit a szeráfok magasztalnak, aki előtt még az angyalok is eltakarják orcájukat. Istent nagy tiszteletben kell részesítenünk, és mindazok, akik jelenlétének tudatában vannak, alázattal hajolnak meg előtte” (i. m. 210. o.).

„Isten iránti őszinte tiszteletre készlet nagyságának érzete és jelenlétének tudata. Mélységesen kellene szívünkre hatnia, ha megérezzük a Láthatatlan jelenlétét. Az imádkozás órája és helye szent, mert Isten van ott... Amikor az angyalok kimondják ezt a nevet, eltakarják arcukat. Nekünk, elbukott, bűnös embereknek, micsoda tisztelettel kellene ajkunkra vennünk Isten nevét” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó. 31. o.)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Beszéljessünk Istenről, aki közel van hozzánk, ugyanakkor hatalmas, fenséges és szent! A teológusok e kétféle tulajdonságát nevezik immanenciának és transzcendenciának. Hogyan tehetünk kellő hangsúlyt mindkettőre istentiszteleti szolgálatainkban? Hogyan tarthatunk közöttük egyensúlyt?
2. Mit tanulhatunk az aranyborjú imáadásának tragikus történetéből, valamint a (látható és láthatatlan) hamis istenek előtti hódolás súlyos következményeiből? Milyen „bálványokat” imád társadalunk? Milyen tanulságot vonhatunk le ebből a történetből mi, akik már régen várunk az Úr visszajövetelére?
3. Mi a helyzet az istentiszteleti szolgálatokkal? Hogyan segíthetnek jobban átérzeni Isten fenségét, dicsőségét és hatalmát? Vagy inkább ilyenkor mintha a mi szintünkre próbálnánk lehúzni az Urat?
4. Mit jelent ismerni Istent? Mit felelnénk, ha valaki megkérdezné: hogyan lehet megismerni az Urat?

TÚRMEZEI ERZSÉBET: HA TE NEM LENNÉL...

Ha Te nem lennél, két riadt kezemből
kihullatnám az életem,
mint céljavesztett, hitvány semmiséget.
Ha Te nem lennél, meghalna az élet,
meghálnának a színek énnem.
Déli verőn is dideregve fáznék,
hiszen Te vagy tündöklő napvilágom.
S bár tündéerkertek ösvényein járnék,
elepednék, mint kopár pusztaságon.
Rettenő rommá összeomlana
énbennem minden, ami szent és drága:
lelkem elrejtett végtelen világa.
Szertehullana a harmónia,
sóhajokká lennének a dalok
és sikoltássá minden énnem:
hisz mindenem vagy, Uram, énnem.